

FIȘA

raportului de activitate în anul 2023 pentru membrii titulari,
membrii corespondenți și membri desemnați ai Secțiilor de Științe ale AȘM

I. Titlul, numele și prenumele, Secția de Științe a AȘM

Academician Ion TODERAȘ, Secția Științe ale Vieții a AȘM
--

II. Activitate științifică

1. Program de Stat (2020–2023), etapa anului 2023

Nr./o	Cifrul proiectului	Denumirea proiectului	Director/ executor
1.	20.80009.7007.12	„Diversitatea artropodelor hematofage, a zoo- și fitohelminților, vulnerabilitatea, strategiile de tolerare a factorilor climatici și elaborarea procedeelelor inovative de control integrat al speciilor de interes socio-economic”.	Director

III. Activitatea în anul de referință (date statistice)

Monografiile editate în țară	2
Articole în reviste științifice din străinătate recunoscute	3
Articole în materiale ale conferințelor științifice internaționale (peste hotare)	2
Articole în materiale ale conferințelor științifice naționale cu participare internațională	2
Teze ale conferințelor științifice internaționale (peste hotare)	4
Teze ale conferințelor științifice naționale cu participare internațională	1
Numărul de brevete obținute	1
Numărul de cereri de brevet European	1
Numărul de patente	1

IV. Rezultate științifice obținute în anul de referință (100-200 de cuvinte)

Rezultatele cercetărilor interdisciplinare au fost valorificate editorial în două monografii fundamentale ”*Bacteriile entomopatogene*” (autori: Moldovan Anna, Munteanu-Molotievskiy Natalia, Toderas Ion) și ”*Antioxidant properties of synthetic compounds and natural products. Action mechanisms. Proprietățile antioxidative a compușilor sintetici și naturali. Mecanisme de acțiune*” (autori: Garbuz Olga, Gudumac Valentin, Toderas Ion, Gulea Aurelian). Institutul de Zoologie în colaborare cu Universitatea de Stat din Moldova și Universitatea de Versailles –Saint-Quentin-En-Yvelines au obținut un patent în SUA US 2023/0346950 A1 din 02 nov.2.2023 „*Molybdenum-based feed supplement for bees*” (inventatori: Fuior Arcadie, Floquet Sebastien, Cebotari Valentina, Gulea Aurelian, Toderaș Ion) privind suplimentele alimentare pentru albine care includ complexe de molibden și o metodă de administrare a suplimentelor alimentare la albine pentru prevenirea infestării albinelor și a larvelor acestora de către acarianul *Varroa destructor* și utilizarea suplimentelor alimentare pentru a crește producția de miere și a reduce mortalitatea în timpul iernii a albinelor. Contribuțiile inovaționale s-au scontat cu obținerea a 1 brevet de invenții, 1 patent SUA „*Molybdenum-based feed supplement for bees*”, apreciate cu 9 medalii de aur, 1 de argint și 1 Grand-Prix „*Complément alimentaire à base de Molybdène pour les abeilles*” la Salonul Internațional de Invenții „Geneva Inventions 2023”.

V. Activitate didactică, în 2023

Numărul total de persoane la care a fost consultant științific al tezei de doctor habilitat	1
Numărul total de persoane la care a fost Președinte al Comisiei de susținere publică al tezei de doctor habilitat	1
Numărul monografiilor elaborate și editate	2

VI. Activitate managerială

<ul style="list-style-type: none">– Director Onorific al Institutului de Zoologie (2019- prezent);– Director al Institutului de Zoologie al AȘM (2008- 2018);– Membru de onoare al Academiei Române și Diploma al Academiei Române. Adunarea Generală a membrilor Academiei Române a ales, prin vot secret pe domnul Ion TODERAȘ în sesiunea din 04 noiembrie 2016-prezent.– Consultant științific al Colectivului de creație „Argonaut” (USM);– Președinte al Societății Hidrobiologilor și Ihtiologilor din R. Moldova (2000 - prezent);– Președinte al Consiliului științific specializat pentru susținerea tezelor de doctorat și doctor habilitat în specialitatea 03.00.08 – Zoologie;– Președinte al Consiliului Național UNESCO;– Vice-președinte al Comisiei Naționale „Cartea Roșie a Republicii Moldova”;– Membru al Comisiei de Experți din cadru CNAA.– Membru al Consiliului Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică al AȘM;– Dotarea cu echipament performant a Centrului de Cercetare a Invaziilor Biologice și a Laboratorului de Sistemă și Filogenie Moleculară.

VII. Aprecierea și recunoașterea rezultatelor obținute (Premii, medalii, titluri etc.).

<p>Diplome –9 Diplome de excelență - 3 Medalii de aur – 9 Medalii de argint – 1 Medalia PRO INVENT – 1 GRAND PRIX – Salonul Internațional de Invenții „Geneva Inventions 2023” – 1</p>
--

Distincții obținute la expoziții și târguri de invenții

Nr. d/o	Denumirea expoziției, târgului	Participanții	Tematica prezentărilor	Distincții obținute
1.	Salonul Internațional de Invenții „Geneva Inventions 2023” Ediția a 48-a, Geneva, 26-30 aprilie 2023	TODERAȘ, Ion; RUSU, Ștefan; ERHAN, Dumitru; SAVIN, Anatolie; CIOCOI, Oleg; ZAMORNEA, Maria; GOLOGAN, Ion; GROSU, Gheorghe	<i>Alimentation complémentaire et vermifugation des sangliers sauvages.</i>	Diploma, medalia de aur
2.	Salonul Internațional de Invenții „Geneva Inventions 2023” Ediția a 48-a, Geneva, 26-30 aprilie 2023	SÉBASTIEN, Floquet; FUIOR, Arcadie; CEBOTARI, Valentina; CEBOTARI,	<i>Complément alimentaire a base de molybdène pour les abeilles.</i>	Diploma, medalia de aur

		Diana; GULEA, Aurelian; TODERAȘ, Ion		
3.	Salonul Internațional de Invenții „Geneva Inventions 2023” Ediția a 48-a, Geneva, 26-30 aprilie 2023	SÉBASTIEN Floquet, FUIOR Arcadie, TODERAȘ Ion, GULEA Aurelian	Complément alimentaire à base de Molybdène pour les abeilles.	GRAND PRIX
4.	Expoziția Europeană de Creativitate și Inovație „EUROINVENT” Ediția a XV-a, 11-13 mai 2023, Iași, România	MOLDOVAN Anna, MUNTEANU-MOLOTIEVSKIY Natalia, TODERAȘ Ion	<i>Strain of fungi Beauveria bassiana CNMN-FE-01 – Bioinsecticide against weevils.</i>	Diploma, medalia de aur
5.	Expoziția Europeană de Creativitate și Inovație „EUROINVENT” Ediția a XV-a, 11-13 mai 2023, Iași, România	RUSU Ștefan, ERHAN Dumitru, ZAMORNEA Maria, TODERAȘ Ion	<i>The Procedure of Collecting ectoparasites from the alive Galliformes.</i>	Diploma, medalia de aur
6.	Expoziția Europeană de Creativitate și Inovație „EUROINVENT” Ediția a XV-a, 11-13 mai 2023, Iași, România	GULEA Aurelian, GRAUR Vasilii, BĂLAN Greta, ȚAPCOV Victor, TODERAȘ Ion, LOZAN Vasile	New antibacterial agent.	Diploma, medalia de aur
7.	Expoziția Europeană de Creativitate și Inovație „EUROINVENT” Ediția a XV-a, 11-13 mai 2023, Iași, România. Euroinvent Book Salon	MOLDOVAN Anna, MUNTEANU-MOLOTIEVSKIY Natalia, TODERAȘ Ion	<i>Fungii entomopatogeni.</i>	Diploma de excelență
8.	Salonul Internațional de Invenții și Inovații „TRAIAN VUIA”, Ediția a IX-a, 15-17 iunie 2023, organizată de Universitatea de Științele Vieții „Regele Mihai I” din Timișoara, România	GULEA Aurelian, GRAUR Vasilii, BĂLAN Greta, LOZAN-TÎRȘU Carolina, ȚAPCOV Victor, TODERAȘ Ion, LOZAN Vasile	New antibacterial agent.	Diploma, medalia de aur
9.	Expoziția Internațională de Invenții „Inventica 2023” Ediția a XXVII-a, 21-23 iunie 2023, organizată de către Institutul Național de Inventică de la Universității Tehnice „Gheorghe Asachi” din Iași, (TUIASI), România	GULEA Aurelian, GRAUR Vasilii, BĂLAN Greta, ȚAPCOV Victor, TODERAȘ Ion, LOZAN Vasile	<i>New antibacterial agent.</i>	Diploma de excelență, medalia de argint
10.	Salonul Internațional INVENTCOR, Ediția a IV-a s-a desfășurat la Centrul Cultural	GULEA Aurelian, GRAUR Vasilii, BĂLAN Greta,	<i>New antibacterial agent.</i>	Diploma, medalia de aur

	„Drăgan Muntean” din Deva, în perioada 14 – 16 septembrie 2023, România	LOZAN-TÎRȘU Carolina, ȚAPCOV Victor, TODERAȘ Ion, LOZAN Vasile		
11.	Expoziția Internațională de Inovație și Transfer Tehnologic EXCELLENT IDEA – 2023 Ediția a II-a, 19-21 septembrie 2023, Chișinău, Republica Moldova	TODERAȘ Ion, ERHAN Dumitru, GHERASIM Elena, RUSU Ștefan	<i>Method of prophylaxis of fasciolosis in ruminants.</i>	Diploma, medalia de aur
12.	Expoziția Internațională de Inovație și Transfer Tehnologic EXCELLENT IDEA – 2023 Ediția a II-a, 19-21 septembrie 2023, Chișinău, Republica Moldova	TODERAȘ Ion, MUNTEANU-MOLOITIEVSKIY Natalia, BIVOL Alexei, MOLDOVAN Anna, RUSU Ștefan, LISNIC Victoria, IURCU-STRĂISTARU Elena	<i>Development and application of agro ecological practices in the sustainable management of insect pests for the production of healthy tomatoes.</i>	Diploma, medalia de aur
13.	Salonul Internațional al Cercetării Științifice, Inovării și Inventicii PRO INVENT 2023, Ediția a XXI-a s-a desfășurat la Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca, în perioada 25 – 27 octombrie 2023, România	GULEA Aurelian, GRAUR Vasilii, BĂLAN Greta, LOZAN-TÎRȘU Carolina, ȚAPCOV Victor, TODERAȘ Ion, LOZAN Vasile	Noul agent antibacterian / <i>New antibacterial agent.</i>	Diploma de excelență. Medalia PRO INVENT

VIII. Redactor / membru al colegiilor de redacție al revistelor naționale / internaționale

nr	Numele, prenumele	Revista	Calitatea (membru, redactor, referent)
	TODERAȘ Ion	STUDIA UNIVERSITATIS MOLDAVIAE. Seria “Științe reale și ale naturii”. (ISSN 1814-3237, E-ISSN 1857-498X), categoria B https://natural.studiamsu.md/en/editorial-board/	Membru Consiliului academic
	TODERAȘ Ion	COLUMNA. Revista a asociației cultural-științifice ”Dimitrie Ghika-Comănești” ISSN 2285-4878. ISSN-L 2285-4878. https://www.columna.crifst.ro/consiliulstiintific	Membru Consiliului științific

IX. Lista lucrărilor publicate în anul de referință

Lista lucrărilor științifice, științifico-metodice și didactice publicate în anul 2023

1. Monografii (recomandate spre editare de consiliul științific/senatul organizației din domeniile cercetării și inovării)

1.1. monografii naționale

1. MOLDOVAN Anna, MUNTEANU MOLOTIEVSKIY Natalia, **TODERAȘ Ion**. Bacteriile entomopatogene. Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova, USM, IZ. – Chișinău: [S. n.], 2023 (F.E.-P. "Tipografia Centrală"). – 152 p. ISBN 978-5-88554-301-9.
2. GARBUZ Olga, GUDUMAC Valentin, **TODERAȘ Ion**, GULEA Aurelian. Antioxidant properties of synthetic compounds and natural products. Action mechanisms. Proprietățile antioxidative a compușilor sintetici și naturali. Mecanisme de acțiune. Universitatea de Stat din Moldova. Institutul de Zoologie. Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie Nicolae Testemițanu.- Chișinău: CEP USM. 2023. -298 p. ISBN 978-9975-62-516-6.

2. Articole în reviste științifice

2.1. în alte reviste din străinătate recunoscute

1. MOLDOVAN, A., MUNTEANU-MOLOTIEVSKIY, N., **TODERAS Ion**. New data on insecticidal activity of some native bacterial and fungal strains. In: *Scientific Bulletin Series F. Biotechnologies*, vol XXVII, nr.2 Vol. 11, 2023. ISSN 2285-1364, e-ISSN 2285-1372.
2. ROȘCOV, Elena; **TODERAȘ, Ion**; GULEA, Aurelian; GLIGA, Olesea. The toxic effect of organic coordination compounds *in vivo* studies. In: *Oltenia- studii și comunicări științele naturii*, 2023, nr.1(39), pp. 102-107. ISSN 1454-6914.
http://olteniastudiisicomunicaristiintelenaturii.ro/v39_1.html
3. RUSU, Ștefan; ERHAN, Dumitru; **TODERAȘ, Ion**; ZAMORNEA, Maria; CHIHAI, Oleg; GLIGA, Olesea; GOLOGAN, Ion; RUSU, V., BONDARI. L. Composition for complementary feeding and deworming of wild boars // *Bulletin of University of Agricultural Sciences and Veterinary Medicine Cluj-Napoca. Veterinary Medicine* 2023. - Vol. 80, No 1. Issue 1. May - P.47-52. ISSN 1843-5270; Electronic ISSN 1843-5378. DOI: <https://doi.org/10.15835/buasvmcn-vm:2022.0031>

3. Articole în materiale ale conferințelor științifice

3.1. în lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare)

1. RUSU, Ș., ERHAN, D., ZAMORNEA, M., **TODERAȘ, Ion**, CHIHAI, O., GOLOGAN, I., RUSU, V., BOTNARU, N., CHIHAI, N., RUSU, M. Natural remedies used in fighting ectoparasites in gallinaceous birds //International Conference „Agriculture for Life, Life for Agriculture”, University of Agronomic Sciences and Veterinary Medicine of Bucharest. *Animal Science*. Ed. ”CERES” Publ. House. Bucharest, 2023, Vol.LXVI.No.2, categoria ISI.- P.395-401. ISSN2285-5750, ISSN Online 2393-2260.
https://animalsciencejournal.usamv.ro/pdf/2023/issue_2/vol2023_2.pdf
2. BIVOL, Alexei; BĂDĂRĂU, S., **TODERAȘ, Ion**; IURCU-STRĂISTARU, Elena; BIVOL, E., CÎRLIG, N. *Research on testing new remedies with systemic fungicidal action in the chemical management of winter wheat, the Republic of Moldova*. In: The International Conferense“Agriculture for Life, Life for Agriculture”, university of Agronomic Sciences and Veterinary Medicine, Buchares In: *Scientificapers, Series A, Agronomy*. Vol. LXVI, Nr. 1. Bucharest 2023. pp. 226-233. ISSN 2285-5785; Web of Science Core Collection, https://agronomyjournal.usamv.ro/pdf/2023/issue_1/Art35.pdf

3.2. în lucrările conferințelor științifice naționale cu participare internațională

1. ROSCOV, Elena; **TODERAȘ, Ion**; GULEA, Aurelian. Testarea experimentală *in vivo* a compușilor organici coordinativi. In: *Conferința Științifică Națională, consacrată jubileului de 95 ani din ziua nașterii academicianului Boris Melnic*, Ed. 1, 13 februarie 2023, Chisinau. Chișinău: CEP USM, 2023, pp. 69-72. ISBN 978-9975-62-496-1. https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/175046
2. IURCU-STRAISTARU, Elena; BIVOL, Alexei; **TODERAȘ, Ion**; MELECA, A., RUSU, Ștefan, BIVOL, E., CÎRLIG, N. Aspecte de cercetare asupra unor noi remedii cu acțiune complexă antiparazitară la cultura de porumb. În: *Conferința științifică națională cu participare internațională „Știința în Nordul Republicii Moldova: realizări, probleme, perspective” (ediția a șaptea)*. Bălți, 19-20 mai 2023. pp. 435-439. ISBN 978-9975-3465-5-9. https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/18.05.2023-Materialele_Conferintei_2023.pdf

4. Teze ale conferințelor științifice

4.1. în lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare)

1. MOLDOVAN, Anna; MUNTEANU-MOLOTTIEVSKIY, Natalia, **TODERAS Ion**. New data on insecticidal activity of some native bacterial and fungal strains. In: *The International Conference “Agriculture for Life, Life for Agriculture”*. 8-10 iunie, 2023, Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară, București, România. Culegerea rezumatelor științifice, Secțiunea 6. Biotehnologii, p. 23. ISSN 2343-9653 (PRINT) ISSN-L 2343-9653. Disponibil: https://agricultureforlife.usamv.ro/images/2023/Book_of_Abstracts/Biotechnology_Books_of_Abst_racts_2023.pdf
2. ROȘCOV, Elena; **TODERAȘ, Ion**; GULEA, Aurelian; GLIGA, Olesea. The toxic effect of organic coordination compounds *in vivo* studies. In: The Scientific International Conference, “The Museum and Scientific Research”, the 30th Edition – Book of abstracts. V. The Museum of Oltenia Craiova, Natural Sciences Department, Craiova, Romania. p.112. ISSN 2668-5469. ISSN-L 2668-5469. <http://www.sesiuneinternationalamuzeulolteniei.ro/finalabstracte.pdf>
3. **TODERAȘ, Ion**; GARBUZ, Olga; RAILEAN, Nadejda; GOSTEV, Igor; RUSNAC, Roman; TSAPCOV, Victor; GULEA, Aurelian. Acute *in vivo* Toxicity of the Copper(II) Complexes with Novel Ligand: N-[4-({2-[1-(pyridin-2-yl)ethylidene]hydrazinecarbothioyl}amino)phenyl]acetamide. International Conference and Workshop “Interdisciplinary applications of advanced analytical and control techniques in environment, health and materials science - INTERVENT”. October 19th–20 th, 2023 Galați, Romania. P.21-22. ISBN 978-9975-62-594-4. https://www.researchgate.net/publication/375548506_Abstract_Book_-_International_Conference_and_Workshop_Interdisciplinary_applications_of_advanced_analytical_and_control_techniques_in_environment_health_and_materials_science_-_INTERVENT_19-20_October
4. GARBUZ, Olga; RUSNAC, Roman; TSAPCOV, V.; **TODERAS, Ion**; GULEA, Aurelian. Synthesis, characterization, and antioxidant activity of the copper(II) complexes with novel ligand: N-[4-({2-[1-(pyridin-2-yl)ethylidene]hydrazinecarbothioyl}amino)phenyl]acetamide, in Proceedings of the 9th International Electronic Conference on Medicinal Chemistry, 1–30 November 2023, MDPI: Basel, Switzerland. <https://sciforum.net/paper/view/15708> <https://sciforum.net/manuscripts/15708/manuscript.pdf>

4.2. în lucrările conferințelor științifice naționale cu participare internațională

1. **TODERAȘ, Ion**; BIVOL, Alexei; RUSU, Ștefan; CÎRLIG, N., GLIGA, Olesea; BIVOL, E., IURCU-STRAISTARU, Elena. The results of the research on invasive nematode complexes

associated with harmful arthropods in plum orchards under the conditions of the Republic of Moldova. În: Conferința științifică națională cu participare internațională „Științele naturii în dialogul generațiilor”, care va avea loc la 14-15 septembrie 2023, USM, Chișinău, Republica Moldova. https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/189073

5. Brevete de invenții și alte obiecte de proprietate intelectuală, materiale la saloanele de invenții

Brevete de invenții 2023:

1. RUSU, Ștefan; ERHAN, Dumitru; SAVIN, Anatolie; **TODERAȘ, Ion**; ZAMORNEA, Maria; CHIHAI, Oleg; RUSU, Viorelia; GOLOGAN, Ion. Procedeu de apreciere a sensibilității cervidelor la factorii de stres. Brevet de invenție de scurtă durată. BOPI nr. 1/2023. MD 1667 Y 2023.01.31.

Patent în SUA 2023:

1. Institutul de Zoologie în colaborare cu Universitatea de Stat din Moldova și Universitatea de Versailles –Saint-Quentin-en-Yvelines au obținut un patent în SUA, US 2023/0346950 A1 din 02 nov.2.2023 „*Molybdenum-based feed supplement for bees*” (inventatori: FUIOR Arcadie, FLOQUET Sebastien, CEBOTARI Valentina, GULEA Aurelian, **TODERAȘ Ion**)

Cerere de brevet European

1. FUIOR Arcadie, FLOQUET Sébastien, CEBOTARI Valentina, CEBOTARI Diana, GULEA Aurelian, **TODERAȘ Ion**. *Complément alimentaire à base de molybdène pour les abeilles*. N^oCPI: **02-0400**. Date de signature: **23.07.2020**. Cerere de brevet European. Références pour le dossier : IFBI20SPYCOM. n^o dépôt : FR2007784. Extins PCT (108 țări) + Argentina în 19 iulie 2021-prezent.

Materiale la saloanele de invenții 2023:

Salonul Internațional de Invenții „Geneva Inventions 2023” Ediția a 48-a, Geneva, 26-30 aprilie 2023:

1. TODERAȘ, Ion; RUSU, Ștefan; ERHAN, Dumitru; SAVIN, Anatolie; CIOCOI, Oleg; ZAMORNEA, Maria; GOLOGAN, Ion; GROSU, Gheorghe. *Alimentation complémentaire et vermifugation des sangliers sauvages*. **Diploma, medalia de aur.**
2. SÉBASTIEN, Floquet; FUIOR, Arcadie; CEBOTARI, Valentina; CEBOTARI, Diana; GULEA, Aurelian; TODERAȘ, Ion. *Complément alimentaire à base de molybdène pour les abeilles*. **Diploma, medalia de aur.**
3. GRAND PRIX. Université de Versailles Saint-quentin en Yvelines, Université D état de Moldavie. Complément alimentaire à base de Molybdène pour les abeilles. (echipa: SÉBASTIEN Floquet, FUIOR Arcadie, TODERAȘ Ion, GULEA Aurelian).

Expoziția Europeană de Creativitate și Inovație „EUROINVENT” Ediția a XV-a, 11-13 mai 2023, Iași, România:

1. MOLDOVAN Anna, MUNTEANU-MOLOTTIEVSKIY Natalia, TODERAȘ Ion. *Strain of fungi Beauveria bassiana CNMN-FE-01 – Bioinsecticide against weevils*. **Diploma, medalia de aur.**
2. RUSU Ștefan, ERHAN Dumitru, ZAMORNEA Maria, TODERAȘ Ion. *The Procedure of Collecting ectoparasites from the alive Galliformes*. **Diploma, medalia de aur.**
3. GULEA Aurelian, GRAUR Vasiliu, BĂLAN Greta, ȚAPCOV Victor, TODERAȘ Ion, LOZAN Vasile. New antibacterial agent. **Diploma, medalia de aur.**

Euroinvent Book Salon.

1. MOLDOVAN Anna, MUNTEANU-MOLOTTIEVSKIY Natalia, TODERAȘ Ion. *Fungii entomopatogeni*. **Diploma de excelență.**

Member of the International Jury.

1. TODERAȘ ION, academician. **Certificat de apreciere.**

Salonul Internațional de Invenții și Inovații „TRAIAN VUIA”, Ediția a IX-a, 15-17 iunie 2023, organizată de Universitatea de Științele Vieții „Regele Mihai I” din Timișoara, România:

1. GULEA Aurelian, GRAUR Vasilii, BĂLAN Greta, LOZAN-TÎRȘU Carolina, ȚAPCOV Victor, TODERAȘ Ion, LOZAN Vasile. *New antibacterial agent.* **Diploma, medalia de aur.**

Expoziția Internațională de Invenții „Inventica 2023” Ediția a XXVII-a, 21-23 iunie 2023, organizată de către Institutul Național de Inventică de la Universității Tehnice „Gheorghe Asachi” din Iași, (TUIASI), România:

1. GULEA Aurelian, GRAUR Vasilii, BĂLAN Greta, ȚAPCOV Victor, TODERAȘ Ion, LOZAN Vasile. *New antibacterial agent.* **Diploma de excelență, medalia de argint.**

Salonul Internațional INVENTCOR, Ediția a IV-a s-a desfășurat la Centrul Cultural „Drăgan Muntean” din Deva, în perioada 14 – 16 septembrie 2023, România:

1. GULEA Aurelian, GRAUR Vasilii, BĂLAN Greta, LOZAN-TÎRȘU Carolina, ȚAPCOV Victor, TODERAȘ Ion, LOZAN Vasile. *New antibacterial agent.* **Diploma, medalia de aur.**

Expoziția Internațională de Inovație și Transfer Tehnologic EXCELLENT IDEA – 2023 Ediția a II-a, 19-21 septembrie 2023, Chișinău, Republica Moldova:

1. TODERAȘ Ion, ERHAN Dumitru, GHERASIM Elena, RUSU Ștefan *Method of prophylaxis of fasciolosis in ruminants.* **Diploma, medalia de aur.**
2. TODERAȘ Ion, MUNTEANU-MOLOTIEVSKIY Natalia, BIVOL Alexei, MOLDOVAN Anna, RUSU Ștefan, LISNIC Victoria, IURCU-STRĂISTARU Elena *Development and application of agro ecological practices in the sustainable management of insect pests for the production of healthy tomatoes.* **Diploma, medalia de aur.**

Salonul Internațional al Cercetării Științifice, Inovării și Inventicii PRO INVENT 2023, Ediția a XXI-a s-a desfășurat la Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca, în perioada 25 – 27 octombrie 2023, România:

1. GULEA Aurelian, GRAUR Vasilii, BĂLAN Greta, LOZAN-TÎRȘU Carolina, ȚAPCOV Victor, TODERAȘ Ion, LOZAN Vasile. *Noul agent antibacterian / New antibacterial agent.* **Diploma de excelență. Medalia PRO INVENT.**

Diploma de grațitudine se conferă Dlui doctor habilitat în științe biologice, profesor universitar, academician **TODERAȘ Ion**, membru al Secției Științe ale Vieții a AȘM, pentru contribuții semnificative la dezvoltarea științei la nivel național și internațional, participare în procesul de organizare a audierilor publice ale rezultatelor din cadrul proiectelor de cercetare și inovare în domeniul de competență, promovarea valorilor și principiilor deontologice ale cercetării și inovării, implicare activă în activitatea Secției Științe, precum și cu prilejul Zilei Academiei de Științe a Moldovei conform Hotărârii Prezidiului Academiei de Științe a Moldovei nr. 111 din 22 mai 2023.

Diploma de excelență al Academiei de Științe a Moldovei se conferă Dlui **TODERAȘ Ion**, academician, doctor habilitat în științe biologice, profesor universitar, director al programului de stat ”Diversitatea artropodelor hematofage, a zoo- și fitohelminților, vulnerabilitatea, strategiile de

tolerare a factorilor climatici și elaborarea procedeele inovative de control integrat al speciilor de interes socio-economic”, Institutul de Zoologie al Universității de Stat din Moldova, pentru rezultate relevante în activitatea de cercetare, promovarea științei pe lan național și internațional, participare la Festivalul cercetării și inovării ”Știința pentru pace și dezvoltare: creativitate, experiență, perspective”, ediția a doua, organizat de AȘM de Ziua Internațională a Ședinței pentru Pace și Dezvoltare”. (Hotărârea Prezidiului Academiei de Științe a Moldovei nr. 259 din 5.12.2023).

6. Teze de doctorat / postdoctorat susținute și confirmate în anul 2023 de membrii echipei proiectului

Teza de doctor habilitat în științe biologice susținută la 15 septembrie 2023:

RUSU Ștefan, „Parazitofauna, impactul parazitozelor asupra speciilor de importanță cinegetică, profilaxia și tratamentul”. Teză de doctor habilitat în științe biologice, specialitatea 165.05. Parazitologie. Președinte al Comisiei de susținere publică: TODERAȘ Ion, academician, doctor habilitat în științe biologice, profesor universitar.

Teza de doctor habilitat în științe biologice susținută la 31 octombrie 2023:

CROITOR Roman, „Cerbii din miocenul târziu – pleistocenul palearticului de vest: sistematică, filogenie și evoluție”. Teză de doctor habilitat în științe biologice, specialitatea 165.02. Zoologie. Consultanți științifici: TODERAȘ Ion, doctor habilitat în științe biologice, profesor universitar, academician; BRUGAL Jean-Philippe, doctor în științe geologice, Director de cercetări.

7. Impactul social al rezultatelor științifice obținute în anul 2023

Monografie ”Bacteriile entomopatogene”. Autori: MOLDOVAN Anna, MUNTEANU-MOLOTTIEVSKIY Natalia, TODERAS Ion.

Impact social. Monografia descrie aspectele fundamentale și aplicative referitoare la agenții bacterieni patogeni ai insectelor. Lucrarea este destinată specialiștilor din domeniul științe ale naturii și științelor agricole, studenților de la specialitățile biologie, ecologie, agronomie, protecția plantelor, cadrele didactice în domeniul.

Monografie ”Antioxidant properties of synthetic compounds and natural products. Action mechanisms. Proprietățile antioxidative a compușilor sintetici și naturali. Mecanisme de acțiune”. Autori: GARBUZ Olga, GUDUMAC Valentin, TODERAS Ion, GULEA Aurelian.

Impact social. Monografia conține date originale importante despre activitatea antioxidantă a materialelor sintetice; compușilor organici, liganzilor, combinațiilor coordinative și a unor produse naturale cum ar fi produsele melifere. Un rol deosebit este acordat mecanismelor de acțiune. Monografia prezintă interes pentru specialiștii din domeniul chimiei medicinale, biofarmaceuticii, zoologiei. Este recomandată studenților de la licență, masteranzilor și doctoranzilor de la Universități și colaboratorilor științifici de la Institutele de cercetare.

Act de implementare

1. **Act de implementare nr. 01 din 31.01.2023** a brevetului de invenție de scurtă durată **MD 1568**, „**Procedeu de colectare a ectoparaziților de la galinaceele vii**”, titular – Institutul de Zoologie, implementată în cadrul fondurilor de vânatoare a Societății Vânătorilor și

Pescarilor din Republica Moldova. (Autori: RUSU Ș., ERHAN D., SAVIN A., TODERAȘ I., ZAMORNEA M., RUSU V., CIOCOI O., GOLOGAN I., GROSU G., PORCESCU M., ENCIU V.).

2. **Act de implementare nr. 02 din 23.02.2023** a brevetului de invenție de scurtă durată **MD 1568**, „**Procedeu de colectare a ectoparaziților de la galinaceele vii**”, titular – Institutul de Zoologie, implementată în cadrul fondurilor de vânatoare a Agenției ”Moldsilva”. (Autori: RUSU Ș., ERHAN D., SAVIN A., TODERAȘ I., ZAMORNEA M., RUSU V., CIOCOI O., GOLOGAN I., GROSU G., PORCESCU M., ENCIU V.).
3. **Act de implementare nr. 05 din 27.02.2023** a brevetului de invenție de scurtă durată **MD 1667** „**Procedeu de apreciere a sensibilității cervidelor la factorii de stres**”, titular – Institutul de Zoologie, implementată în cadrul Î.S.Î.S.C ”Strășeni”. (Autori: RUSU Ș., ERHAN D., SAVIN A., TODERAȘ I., CHIHAI O., ZAMORNEA M., RUSU V., GOLOGAN I., ENCIU V.).
4. **Act de implementare nr. 05 din 15.03.2023** a brevetului de invenție de scurtă durată **MD 1667** „**Procedeu de apreciere a sensibilității cervidelor la factorii de stres**”, titular – Institutul de Zoologie, implementată în cadrul Rezervației Naturale „CODRII”. (Autori: RUSU Ș., ERHAN D., SAVIN A., TODERAȘ I., CHIHAI O., ZAMORNEA M., RUSU V., GOLOGAN I., ENCIU V.).
5. **Act de implementare nr. 03 din 16.03.2023** a brevetului de invenție de scurtă durată **MD 1568** „**Procedeu de colectare a ectoparaziților de la galinaceele vii**”, titular – Institutul de Zoologie, implementată în cadrul Întreprinderii Silvo- Cinegetice ”SIL REZENI”. (Autori: RUSU Ș., ERHAN D., SAVIN A., TODERAȘ I., ZAMORNEA M., RUSU V., CIOCOI O., GOLOGAN I., GROSU G., PORCESCU M., ENCIU V.).
6. **Act de implementare nr. 05 din 23.03.2023** a brevetului de invenție de scurtă durată **MD 1590** „**Compoziție și procedeu de deparazitare și alimentare complementară a crapului**”, titular – Institutul de Zoologie, implementată în cadrul SRL ”VIGI”, r-nul Călărași. (Autori: TODERAȘ I., GOLOGAN I., RUSU Ș., ERHAN D., BULAT D., BULAT D., ZAMORNEA M., RUSU V.).
7. **Act de implementare nr. 05 din 27.03.2023** a brevetului de invenție de scurtă durată **MD 1667** „**Procedeu de apreciere a sensibilității cervidelor la factorii de stres**”, titular – Institutul de Zoologie, implementată în cadrul Î.S.Î.S.C ”Strășeni”. (Autori: RUSU Ș., ERHAN D., SAVIN A., TODERAȘ I., CHIHAI O., ZAMORNEA M., RUSU V., GOLOGAN I., ENCIU V.).
8. **Act de implementare nr. 05 din 27.03.2023** a brevetului de invenție de scurtă durată **MD 1667** „**Procedeu de apreciere a sensibilității cervidelor la factorii de stres**”, titular – Institutul de Zoologie, implementată în cadrul Rezervației Naturale „Codrii”. (Autori: RUSU Ș., ERHAN D., SAVIN A., TODERAȘ I., CHIHAI O., ZAMORNEA M., RUSU V., GOLOGAN I., ENCIU V.).
9. **Act de implementare nr. 05 din 15.05.2023** a brevetului de invenție de scurtă durată **MD 1667** „**Procedeu de apreciere a sensibilității cervidelor la factorii de stres**”, titular – Institutul de Zoologie, implementată în cadrul fondului național de vânatoare. (Autori: RUSU Ș., ERHAN D., SAVIN A., TODERAȘ I., CHIHAI O., ZAMORNEA M., RUSU V., GOLOGAN I., ENCIU V.).

Data completării fișei, Semnătura

02.01.2024
acad.